

II KVARTALNI IZVEŠTAJ

Jul 2023

Urednica: Jelena Bojović

Publikaciju pripremila: Jelena Rančić

Autori: Dušan Vasiljević, Slobodan Krstović, Jasmina Radovanović, Marko Danon,
Irena Đorđević

SADRŽAJ

UVOD	2
INICIJATIVE NALED-A I UČEŠĆE U RADNIM GRUPAMA VLADE	3
REGULATORNA AKTIVNOST U II KVARTALU 2023. GODINE.....	5
Porezi i neporeske dažbine	5
Radno pravo, preduzetništvo i inovacije	6
Digitalizacija.....	9
Javne nabavke	11
Imovina, investicije i energetika	12
Hrana i poljoprivreda.....	16
Zdravstvo	17
Zaštita životne sredine.....	17
SPROVOĐENJE PREPORUKA SIVE KNJIGE	19
ANEKS – LISTA USVOJENIH PROPISA U II KVARTALU.....	20

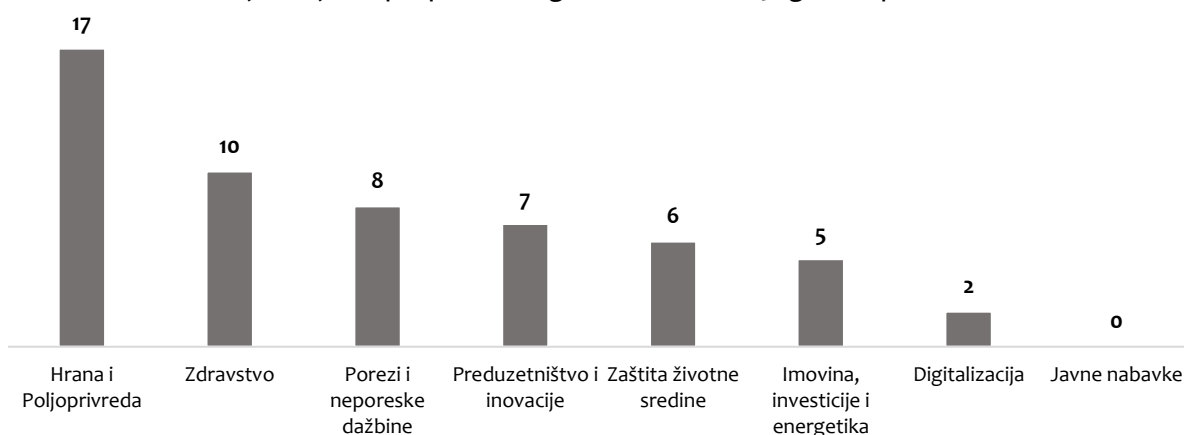

UVOD

Drugi kvartal 2023. godine odlikuje regulatorna aktivnost vrlo visokog intenziteta, slično kao u prethodna dva kvartala. U periodu od aprila do kraja juna izmenjeno je i doneto 55 propisa, od čega je doneto 5 zakona a ostatak su podzakonski akti (Uredbe, Pravilnici, Odluke, itd.). Tokom drugog tromesečja rešena je jedna preporuka iz Sive knjige 15, vezana za uvođenje softverskog rešenja eAgrar, dok je u toku rešavanje pojedinih preporuka iz oblasti zdravstva, zaštite životne sredine i javnih nabavki. Više informacija o konkretnim preporukama za koje se očekuje rešavanje tokom ove godine možete pronaći u trećem delu izveštaja.

Za razliku od prethodna dva kvartala, kada je najviše donetih propisa bilo u oblasti poreza i neporeskih dažbina, tokom drugog kvartala najveći broj propisa donet je u oblasti hrane i poljoprivrede (17). U oblasti zdravstva doneto je 10 propisa, a u oblasti poreza i neporeskih dažbina 8 propisa. Detaljnija objašnjenja i informacije o najrelevantnijim izmenama, propisima u pripremi i inicijativama koje je NALED pokrenuo dati su u nastavku teksta, a u Aneksu se nalazi spisak svih izmenjenih, usvojenih i donetih propisa tokom drugog tromesečja.

Broj usvojenih propisa u drugom kvartalu 2023. godine po oblastima

INICIJATIVE NALED-A I UČEŠĆE U RADNIM GRUPAMA VLADE

U ovoj sekciji Vam predstavljamo ključne informacije o pokrenutim inicijativama od strane NALED-a ka predstavnicima javne vlasti u Republici Srbiji.

- U pogledu regulatornih aktivnosti vezanih za građevinsku industriju, NALED je pripremio nekoliko **amandmana na Predlog izmena [Zakona o planiranju i izgradnji](#)** sa ciljem da se uklone diskreciona ograničenja u prostornim planovima, kako bi se omogućilo postavljanje radio-baznih stanica mobilne telefonije u skladu s propisima o zaštiti od zračenja i zaštiti životne sredine, uskladi nacionalna regulative sa naučno zasnovanim standardima za razvoj mreža velikih brzina i postigne efikasnije i modernije okruženje za elektronske komunikacije, kao i precizira koji se energetske objekti mogu postaviti na poljoprivrednom i građevinskom zemljištu koje se nalazi u postupku komasacije. Takođe, NALED priprema amandmane o temama za koje se NALED već dugo zalaže, između ostalog i kroz Sivu knjigu, kao što je ukidanje parafiskalnih nameta u postupcima pribavljanja uslova za projektovanje i priključenje, kao i ukidanje nadležnosti revizione komisije kod privatnih investicija.
- Ključna inicijativa Saveza za imovinu i investicije koja se odnosi na **sveobuhvatno rešavanje višedecenijskih imovinsko-pravnih pitanja** koja blokiraju nove investicije, detaljnije je razrađena u okviru sveobuhvatne studije o upravljanju i raspolaganju nepokretnostima. Studija je izrađena u okviru projekta koji je podržala Švedska agencija za međunarodni razvoj i saradnju (SIDA). U ovom dokumentu su sublimirani najuočljiviji problemi u preko deset oblasti koji već decenijama narušavaju investicioni ambijent zbog nerešenih imovinsko-pravnih odnosa. U studiji je načelno predloženo rešavanje kritičnih pitanja, kao što je a) veliki broj nelegalno izgrađenih objekata, putem masovne legalizacije po grupama objekata i digitalizacije, zatim za b) problem uzurpiranja privatne svojine neosnovanim zahtevima zadrugara predloženo je donošenje autentičnog tumačenja za sporni član 95. nekadašnjeg [Zakona o zadrugama](#) kojim bi se na jedinstven način rešili pokrenuti sporovi, a pored toga, c) za rešavanje pitanja zaostalih predmeta po starim ispravama nastalim pre 2018. godine predloženo je nekoliko načina za tzv. „konvalidaciju“ istih.
- NALED je Ministarstvu finansija podneo novu inicijativu za rešavanje pitanja neporeskih dažbina. Novim rešenjem, predlaže se:
 - ✓ Propisivanje obaveznosti elektronskog obračuna i naplate svih neporeskih nameta na portalu ePlati
 - ✓ Usvajanje Modela Odluke o lokalnim administrativnim taksama.
- Ministarstvu za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja podneta je inicijativa za pokretanje Radne grupe za proširenje obuhvata zakona o sezonskom radu u poljoprivredi.

- Podneta je inicijativa Ministarstvu zdravlja i kabinetu predsednice Vlade, da se ponovo pokrenu projekti eBolovanje i eUput, kao i molba da se Nacrt zakona o lekovima dostavi privredi na mišljenje.

Tokom drugog kvartala, **članovi i predstavnici Izvršne kancelarije NALED-a uključeni su u Radne grupe Vlade:**

- Radna grupa Ministarstva unutrašnje i spoljne trgovine za izmenu Zakona o trgovini
- Radna grupa Ministarstva nauke, tehnološkog razvoja i inovacija za unapređenje inovacionog preduzetništva i regulisanja sistemskog okvira za transfer tehnologije u naučno istraživačkim organizacijama. Radna grupa će imati dve podgrupe: podgrupa za unapređenje inovacionog preduzetništva i podgrupa za regulisanje sistemskog okvira za transfer tehnologije
- Radna grupa Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede za izradu Nacionalnog programa za poljoprivredu za period 2023-2024
- Radna grupa Ministarstva zdravlja za izmenu Zakona o zdravstvenoj dokumentaciji i evidencijama u oblasti zdravstva

REGULATORNA AKTIVNOST U II KVARTALU 2023. GODINE

Porezi i neporeske dažbine

Na sednici Vlade Republike Srbije 1. juna 2023. godine usvojen [Akcioni plan za sprovođenje Programa za suzbijanje sive ekonomije 2023-2024 \(„Službeni glasnik RS“, br. 46/2023\)](#), koji predstavlja operacionalizaciju Programa za suzbijanje sive ekonomije 2023-2025. Akcioni plan sadrži 19 mera i ukupno 101. aktivnost koje su razvrstane u okviru u tri posebna cilja – jačanje kapaciteta inspekcija i prekršajnih sudova, unapređenje postupka poreskog nadzora i prijave, kao i fiskalno i administrativno rasterećenje legalnog poslovanja. NALED je učestovovao u izradi Nacrta akcionog plana i definisanju svih aktivnosti za realizaciju mera.

Ministarstvo finansija je 05. juna donelo [Pravilnik o elektronskom fakturisanju \(„Službeni glasnik RS“, br. 47/2023\)](#) koji je stupio na snagu 1. jula 2023 godine. Novi pravilnik objedinio je dosadašnja tri pravilnika doneta na osnovu Zakona o elektronskom fakturisanju i sadrži nova pravila za postupanje u nedoumicama koje su se javile u međuvremenu. U prelaznim i završnim odredbama propisano je da u periodu od 1. jula 2023. godine zaključno sa 31. decembrom 2023. godine, u postupcima provere pravilnosti elektronskog evidentiranja obračuna PDV, u smislu da li su podaci o obračunatom PDV iskazani u Zbirnoj PDV evidenciji ili Pojedinačnoj PDV evidenciji, nadležni organ ne uzima u obzir pogrešno iskazane podatke ako je tačan ukupan iznos evidentiranog PDV.

Od 1. jula 2023. godine **poreski obveznici (frilenseri) mogu u elektronskoj formi podnositi poreske prijave na Obrascu PP OPO-K** - Poreska prijava o obračunatom porezu samooporezivanjem i pripadajućim doprinosima na prihode ostvarene kvartalno, od strane fizičkog lica kao poreskog obveznika. Time su se stekli tehnički uslovi za punu primenu [Pravilnika o poreskoj prijavi o obračunatom porezu samooporezivanjem i pripadajućim doprinosima na zaradu, odnosno drugu vrstu prihoda od strane fizičkog lica kao poreskog obveznika \(„Službeni glasnik RS“, br. 15/2016, 20/2018, 27/2019, 67/2022 i 21/2023\)](#), koji je donet polovinom marta. **Rok za podnošenje poreske prijave za prvi i drugi kvartal 2023. godine ističe 31. jula 2023. godine.**

Frilenseri će putem [portala Frilenseri](#) od 1. jula 2023. godine moći da podnose poreske prijave i informišu se o najvažnijim vestima iz domena oporezivanja frilensera. Takođe, portal sadrži niz korisnih alata za sve postojeće, ali i potencijalne frilensere – test samoprocene da li

ispunjavaju uslove da budu frilenseri, kalkulator poreskih obaveza na osnovu koga će birati jednu od dve opcije za oporezivanje, kao i [Vodič za prijavu i plaćanje poreza putem portala Frilenseri](#) u kome se nalaze odgovori na najvažnija pitanja. Procene su da bi portal u početku moglo da koristi i do 100.000 frilensera koji ostvaruju prihode radeći za druga fizička lica u Srbiji ili za fizička i pravna lica u inostranstvu. **Portal Frilenseri izradio je i redovno ažurira NALED u okviru StarTech projekta**, u saradnji sa Vladom Republike Srbije, Ministarstvom finansija i Poreskom upravom, a uz finansijsku podršku kompanije Philip Morris.

Radno pravo, preduzetništvo i inovacije

Krajem aprila donet je novi [Zakon o bezbednosti i zdravlju na radu \(„Službeni glasnik RS“, 35/2023\)](#) koji uređuje pitanja kao što su unapređivanje i sprovođenje mera bezbednosti i zdravlja na radu zaposlenih kao i lica koja se zateknu u radnoj sredini, u cilju sprečavanja povreda na radu, profesionalnih bolesti i bolesti u vezi sa radom, itd. Novina koju donosi zakon jeste da pravo na bezbednost i zdravlje na radu imaju, pored lica koja su u radnom odnosu i lica angažovana van radnog odnosa i lica koja u skladu sa zakonom obavljaju volontiranje, odnosno:

- Lica koja se zamozapošljavaju
- Učenici i studenti koji se, u skladu sa zakonom, nalaze na obaveznom proizvodnom radu, profesionalnoj praksi ili praktičnoj nastavi.

Uvedena je obaveza da je poslodavac, odnosno savetnik ili saradnik za bezbednost i zdravlje na radu dužan da odmah zabrani rad na opremi za rad na kojoj nisu primenjene mere za bezbedan i zdrav rad. Zabrana korišćenja opreme za rad važi do otklanjanja nepravilnosti zbog kojih oprema za rad nije bezbedna za upotrebu, odnosno do pribavljanja stručnog nalaza o pregledu i proveru od strane pravnog lica sa licencom, kojim se potvrđuje da su na opremi za rad primenjene mere za bezbedan i zdrav rad.

Novina je i izdavanje dozvole za rad. Poslodavac je dužan da, pre početka izvođenja radova na visini, u dubini, u skućenom prostoru, u prostoru sa potencijalno eksplozivnim atmosferama, na elektroenergetskom i energetskom objektu, pri korišćenju opasne hemijske materije, radu u zonama u kojima je prisutna ozbiljna, neizbežna ili neposredna opasnost ili štetnost koja može da ugrozi zdravlje zaposlenog, obezbedi izdavanje dozvole za rad.

Pored toga, poslodavac je dužan da donese program obuke za bezbedan i zdrav rad, koji se obavlja teorijski i praktično i sadrži opšti i posebni deo. Novim zakonom je uređena obaveza poslodavca u pogledu vođenja evidencija. Kada je u pitanju inspekcijски nadzor, zakonom su predviđeni uslovi u kojima je inspektor rada dužan da zabrani rad na privremenim ili pokretnim gradilištima za vreme trajanja okolnosti koje dovode do ugrožavanja bezbednosti i zdravlja na radu zaposlenog.

Predlog NALED-a i njegovih članova da se omogući elektronsko vođenje evidencija o:

1. radnim mestima sa povećanim rizikom, zaposlenima koji obavljaju poslove na radnim mestima sa povećanim rizikom i lekarskim pregledima zaposlenih koji obavljaju te poslove;
2. povredama na radu i profesionalnim bolestima;
3. zaposlenima obučenim za bezbedan i zdrav rad i pravilno korišćenje lične zaštitne opreme.

je delimično usvojen, jer je Zakonom data mogućnost elektronskog vođenja evidencija pod rednim brojem 1 i 2, ali ne i evidencija o zaposlenima obučenim za bezbedan i zdrav rad i pravilno korišćenje lične zaštitne opreme (redni broj 3).

Uprava za bezbednost i zdravlje na radu trenutno radi na izradi Strategije bezbednosti i zdravlja na radu Republike Srbije za period 2023-2027. godine. Pored toga, radi se i na izmenama [Uredbe o bezbednosti i zdravlju na radu na privremenim ili pokretnim gradilištima \(„Službeni glasnik RS“, br. 14/2009, 95/2010, i 35/2023\)](#), radi usaglašavanja sa [Direktivom Saveta broj 92/57/EEZ](#).

Vlada Republike Srbije donela je 25. maja 2023. [Uredbu o utvrđivanju Programa podsticanja razvoja preduzetništva kroz finansijsku podršku za početnike u poslovanju i mlade u 2023. godini \(„Službeni glasnik RS“, br. 43/2023\)](#), sa ciljem povećanja broja privrednih subjekata, podršku početnicima za otpočinjanje samostalnog poslovanja, podršku mladim preduzetnicima i podsticanja zapošljavanja. Finansijska podrška u vidu subvencija namenjena je:

- ✓ **Novoosnovanim preduzetnicima, mikro i malim privrednim društvima** koji su registrovani u Agenciji za privredne registre (APR) **najranije dve godine** u odnosu na godinu podnošenja zahteva i
- ✓ **Novoosnovanim preduzetnicima, mikro i malim privrednim društvima**, koji su registrovani u APR-u **najranije pet godina** u odnosu na godinu podnošenja zahteva, a čiji je osnivač i zakonski zastupnik fizičko lice starosti do 35 godina.

Sredstva u visini od **300 miliona dinara** opredeljena Programom namenjena su za kupovinu opreme, alata, tekuće održavanje poslovnog i/ili proizvodnog prostora, operativne troškove i sl. Javni poziv, uputstvo o načinu sprovođenja Programa, konkursna dokumentacija kao i informacije o uslovima kredita kod Fonda, biće objavljeni na internet stranicama: www.privreda.gov.rs, www.fondzarazvoj.gov.rs i www.preduzetnistvo.gov.rs.

Vlada Republike Srbije donela je 01. juna 2023. [Uredbu o utvrđivanju Programa podrške malim preduzećima za nabavku opreme u 2023. godini \(„Službeni glasnik RS“, br. 45/2023\)](#) sa ciljem sufinansiranja nabavke nove građevinske mehanizacije za potrebe obavljanja građevinskih

radova. Podsticaji od gotovo **115 miliona dinara** koji se dodeljuju na osnovu Programa predstavljaju namenska bespovratna sredstva, odnosno, subvencije. Privredni subjekti mogu ostvariti pravo na sufinansiranje do 25% neto vrednosti nabavke opreme, a u obavezi su da obezbede učešće u visini 5% neto vrednosti opreme koju nabavljaju, dok će se preostalih 70% obezbediti iz kredita poslovnih banaka ili preko lizing kompanija (finansijski lizing) uključenih u sprovođenje Programa. Pravo da se prijave na konkurs za dodelu bespovratnih sredstava imaju:

- ✓ Pravna lica, registrovana u APR-u kao **privredna društva**, ili **zadruga** koja su razvrstana na mikro i mala pravna lica i
- ✓ **Preduzetnici** registrovani u APR-u.

Ministarstvo privrede će, nakon izbora poslovnih banaka i lizing kompanija za učešće u Programu, objaviti javni poziv privrednim subjektima za dodelu bespovratnih sredstava. Javni poziv, informacije o načinu sprovođenja Programa, konkursna dokumentacija kao i informacije o uslovima izabranih banaka i lizing kompanija, biće objavljeni na internet stranicama: www.privreda.gov.rs, www.ras.gov.rs i www.preduzetnistvo.gov.rs.

NALED je dostavio komentare tokom [javne rasprave o Nacrtu zakona o izvozu i uvozu robe dvostruke namene](#), koju je sproveo Ministarstvo unutrašnje i spoljne trgovine u periodu od 13. aprila do 3. maja 2023. godine. Budući da je trenutno važećim Zakonom o izvozu i uvozu robe dvostruke namene, kao i Nacrtom zakona propisano da je potrebno pribaviti saglasnost četiri ministarstava radi izdavanja dozvole za izvoz i uvoz robe dvostruke namene i da su sva četiri organa dužna da se izjasne u roku od 30 dana od prijema zahteva, izdavanje dozvole u praktičnoj primeni često prekomerno traje, što nepovoljno utiče na istraživanje i razvoj, odnosno razvoj inovacija. Naime, pošto se donosi zajedničko rešenje, potrebno je prvo da jedan organ da saglasnost a tek nakon toga drugi organ donosi rešenje i u njemu navodi akt kojim je saglasnost data od strane prvog organa. Upravo zbog toga, NALED je predložio da se u Nacrtu zakona propiše da se organi koji su dužni da izdaju ili odbiju davanje saglasnosti izjasne **u jedinstvenom roku od 30 dana od prijema kompletnog zahteva** za izdavanje dozvole, te da ako organ ne postupi u datom roku – smatraće se da je dao saglasnost. Pored toga, NALED je predložio da **u slučaju kada se roba dvostruke namene uvozi za potrebe istraživanja i razvoja**, odnosno, za potrebe naučnih institucija i za potrebe subjekata nacionalnog inovacionog sistema, **ministarstvo nadležno za poslove spoljne trgovine može, izuzetno, izdati dozvolu po posebnoj proceduri**. U [izveštaju o javnoj raspravi](#), Ministarstvo unutrašnje i spoljne trgovine objavilo je da tokom trajanja javne rasprave nije dostavljen nijedan predlog, sugestija, inicijativa i komentar na predmetni dokument.

Digitalizacija

Članovi NALED-a su bili uključeni u izradu dva veoma važna dokumenta u oblasti digitalizacije, koja su usvojena u drugom kvartalu ove godine. Narodna skupština Srbije je 28. aprila usvojila novi [Zakon o elektronskim komunikacijama \(„Službeni glasnik RS“, br. 35/2023\)](#), kojim je uvedeno nekoliko ključnih izmena u ovoj oblasti. Pre svega, **uvodi se obavezna registracija postojećih i novih priprejd korisnika**, sa očekivanjem da će ova promena doneti pravnu sigurnost operatorima, ali i bezbednost građanima – omogućiće se ne samo lakše dokazivanje da je neka osoba bila korisnik usluge koju pruža telekomunikacioni operator, već i brže pronalaženje počinitelaca krivičnih dela. **Registracija priprejd korisnika vršiće se putem Portala eUprava** i biće omogućena i korisnicima koji se na njega prijavljuju šemom elektronske identifikacije osnovnog nivoa pouzdanosti (mejlom i lozinkom), s tim što će postojati i mogućnost da se čitav proces završi uživo, u poslovnicu operatora.

Takođe, novi Zakon uvodi i **obavezu izdavanja eRačuna**, elektronskog načina dostavljanja računa za korišćene usluge, što znači da će svi korisnici telekomunikacionih usluga dobijati račune u digitalnom obliku (putem mejla, aplikacije i potencijalno SMS poruke) u narednih godinu dana kada stupaju na snagu obe obaveze – i izdavanje eRačuna i obavezna registracija priprejd korisnika. Uvođenje eRačuna će doprineti ogromnoj uštedi u papiru, vremenu i novcu koji su telekomunikacione kompanije trošile za štampanje računa. Sa druge strane, građanima koji i dalje budu hteli da dobijaju račun u papirnom obliku, takva mogućnost će biti ostavljena.

Pored pomenute dve izmene, novi Zakon donosi još jednu važnu izmenu koja treba operatorima da omogući zajedničko ulaganje ili zajedničko finansiranje u mreže za prenos velikih količina podataka, poput video zapisa visoke rezolucije velikom brzinom i pouzdanošću, ali se uvodi i **obaveza da sve nove zgrade i rekonstruisane poslovne i stambene zgrade moraju imati projektovanu i izgrađenu optiku**. U tom kontekstu, važno je napomenuti da nove odredbe, koje će stupiti na snagu u narednih godinu dana, predviđaju mogućnost zajedničkog korišćenje infrastrukture od strane bilo kog operatora - ravnopravan pristup već izgrađenoj infrastrukturi poput antena, tornjeva, stubova, kanala, vodova u zgradama, kablovske kanalizacije i dr. Očekuje se da će predviđena izmena dovesti do smanjenja troškova, efikasnijeg korišćenja resursa i unapređenja telekomunikacione infrastrukture.

Takođe, novom odredbom Zakona o elektronskim komunikacijama uvodi se **obaveza svim telekomunikacionim kompanijama da omoguće krajnjim korisnicima da besplatno pozivaju brojeve iz opsega koji počinju sa 116**, poput Pozivnog centra za nestalu decu (116000) i Pozivnog centra za pomoć deci (116111).

U navedenim izmenama svoj doprinos su dali i članovi NALED-a kroz učešće u radu radne grupe, sa ciljem njegovog usaglašavanja sa ključnom EU direktivom u ovoj oblasti – Evropskim kodeksom elektronskih komunikacija ([EU Electronic Communications Code](#)).

Vlada Srbije je 20. aprila usvojila novi [Program razvoja elektronske uprave u Republici Srbiji za period 2023-2025. godine sa Akcionim planom za njegovo sprovođenje \(„Službeni glasnik RS“, br. 33/2023\)](#), kao ključni strateški dokument u domenu elektronske uprave kojim se određuju pravci njenog razvoja u narednom periodu i aktivnosti koje bi trebalo sprovesti, ali sa posebnim fokusom na građane – njihovu edukaciju, uključivanje i korisničko iskustvo. Novi Program se u velikoj meri oslanja na prethodni Program razvoja eUprave i Akcioni plan za period 2020-2022. godine. Upravo je ex-post analiza prethodnog Programa ukazala na potrebu donošenja novog Programa i Akcionog plana, pri čemu je u ovoj analizi istaknuta relevantnost svih prethodnih opštih i posebnih ciljeva, zbog čega osnovna struktura novog Programa nije menjana.

Novi Program razvoja eUprave u Republici Srbiji sastoji se od **jednog opšteg cilja** – Razvoj efikasne i korisnički orijentisane uprave u digitalnom okruženju i **četiri posebna cilja**: Razvoj infrastrukture u e-upravi i obezbeđivanje interoperabilnosti, Unapređenje pravne sigurnosti u korišćenju e-uprave, Povećanje dostupnosti e-uprave građanima i privredi kroz unapređenje korisničkih servisa i Otvaranje podataka u javnoj upravi.

Posebno je važno istaći da je Indeks eUprave (LEI), koji meri stepen razvoja elektronske uprave na lokalnom nivou u Srbiji i čiji je tvorac NALED, našao svoje mesto u novom Akcionom planu i to kao nacionalni pokazatelj za cilj Povećanje dostupnosti e-uprave građanima i privredi kroz unapređenje korisničkih servisa i meru Unapređenje Portala eUprava i drugih softverskih rešenja. S druge strane, NALED je prepoznat kao partner Ministarstva građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture, Nacionalne akademije za javnu upravu, Kancelarije za IT i eUpravu, Stalne konferencije gradova i opština, UNDP u sprovođenju nekoliko aktivnosti – uspostavljanje eProstor-a, promocija usluge elektronske dostave (eDostave) među građanima i privredom, kao i sprovođenje obuka za zaposlene u upravi na temu Pisarnice. Takođe, upravo na inicijativu NALED-a je eDostava postala deo novog Akcionog plana.

Postoje i značajna podudaranja Akcionog plana Saveza za eUpravu i ovog strateškog dokumenta i to kroz sledeće aktivnosti: unapređenje usluge e-Plati, uspostavljanje eArhiva, jačanje kapaciteta jedinica lokalnih samouprava u domenu informacione bezbednosti, povezivanje preostalih državnih portala sa Portalom za elektronsku identifikaciju (portal eID), promovisanje upotrebe elektronskog pečata i druge inicijative u domenu „pametnih gradova“.

Tokom drugog kvartala NALED je aktivno radio u okviru Radne grupe za izradu Nacrta zakona o izmenama i dopunama [Zakona o informacionoj bezbednosti](#), čija finalizacija se očekuje tokom jula, a usvajanje u Parlamentu do kraja godine. Osnovni cilj izmena zakona je dalje usklađivanje sa evropskim propisima u ovoj oblasti (Direktiva Saveta EU i Evropskog parlamenta o merama za visoki zajednički nivo sajber bezbednosti širom Unije tzv. [NIS2 Direktiva i Akt o sajber bezbednosti u domenu sertifikacije sajber proizvoda](#)).

Javne nabavke

NALED je Rešenjem Ministarstva finansija krajem marta postao član radne grupe za pripremu teksta Nacrta zakona o izmenama i dopunama zakona o javnim nabavkama. Izmena zakona predstavlja jednu od ključnih aktivnosti definisanih [Akcionim planom za 2023. godinu za sprovođenje Programa razvoja javnih nabavki u Republici Srbiji za period 2019-2023. godine](#).

Tokom drugog kvartala održano je nekoliko sastanaka Radne grupe na kojima su razmatrani predlozi za izmene i dopune Zakona o javnim nabavkama. Kao ključne predloge izdvajamo:

- Uvođenje obaveze da naručilac koristi druge kriterijume osim cene prilikom dodele ugovora o javnoj nabavci razvoja računarskog programa, arhitektonskih usluga, inženjerskih usluga, usluga prevođenja ili savetodavnih usluga.
- Uvođenje zelenih javnih nabavki tj. Kancelarija za javne nabavke propisuje vrste dobara, usluga i radova za koje su naručioci u obavezi da primenjuju ekološke aspekte prilikom određivanja tehničkih specifikacija, kriterijuma za izbor privrednog subjekta, kriterijuma za dodelu ugovora ili uslova za izvršenje ugovora o javnoj nabavci.
- Na Portalu javnih nabavki biće dostupni svi podaci u vezi izmena ugovora o javnoj nabavci, ali i o nabavkama na koje se Zakon ne primenjuje (vrednost nabavke je ispod pragova definisanih zakonom).
- Zahtev za zaštitu prava i žalba na rešenje naručioca se podnose samo elektronskim putem preko Portala javnih nabavki, istovremeno naručiocu i Republičkoj komisiji za zaštitu prava u postupcima javnih nabavki.

Kancelarija za javne nabavke je 27. juna na svojoj internet stranici objavila [javni poziv](#) za ušešće u javnim konsultacijama o Nacrtu zakona o izmenama i dopunama Zakona o javnim nabavkama, a sve primedbe i sugestije na Nacrt je bilo moguće dostaviti do 5. jula 2023. godine. Prema raspoloživim informacijama, donošenje zakona od strane Narodne skupštine se očekuje u četvrtom kvartalu ove godine.

Imovina, investicije i energetika

Krajem aprila Narodna skupština Republike Srbije usvojila je izmene [Zakona o korišćenju obnovljivih izvora energije \(„Službeni glasnik RS“ br. 40/2021 i 35/2023\)](#) u kojima je kroz amandman usvojen predlog Saveza za imovinu i investicije koji se odnosi na relaksiranje strogo predloženih limita za ograničenje instalisane snage solarnih elektrana kupaca-proizvođača. **Ograničenje je, na inicijativu NALED-a, podignuto sa 6,9kW na 10,8kW instalisane snage proizvodnog objekta za domaćinstva kupce-proizvođače, dok je za ostale kupce iz privrede ograničenje 150kW, sa pravom pristupa sistemu bez balansne odgovornosti.** Pored toga, usvojenim izmenama omogućene su prve eAukcije i uvođenje novih kapaciteta za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora u elektroenergetski sistem, a bez rizika po njegovu sigurnost. Operator sistema tj. Elektromreža Srbije može da odloži priključenje elektrana na sistem, ukoliko se u postupku izrade plana razvoja prenosnog sistema utvrdi da takav kapacitet ugrožava balansiranje elektroenergetskog sistema, ali je isto tako ostavljena mogućnost investitorima da sami ili preko drugog učesnika na tržištu obezbede dodatni kapacitet za balansiranje. Usvojenim izmenama unapređen je sistem tržišne premije i omogućeno je takmičenje između investitora ko će ponuditi više kapaciteta za potrebe garantovanog snadbevanja na aukcijama za dobijanje podsticaja čime se ostvaruje veća proizvodnja zelene energije u Srbiji. Takođe je odredbom samostalnog člana 24. stav 2. zakona garantovano pravo na okončanje postupaka započetih pre stupanja na snagu izmena zakona (07. maj) po odredbama ranije važećeg zakona, koji nije propisivao gore navedene limite.

Kao rezultat zajedničke inicijative NALED-a i drugih sektorskih udruženja podnet je i prihvaćen amandman na poslednje izmene ZOIE, čime je omogućen prelazni period, u kome privrednici mogu da postavie donekle jače elektrane instalisane snage do 5MW. Ipak, je ovaj prelazni period je ograničenog roka (do 01. jula 2024.), pa je jako važno da se koncept aktivnog kupca što pre uvede u postojeći pravni okvir, vodeći računa da efekti sticanja tog statusa budu stimulatívni za korišćenje energije iz obnovljivih izvora proizvedene u objektima veće instalisane snage, izgrađenih u skladu sa potrebama većih privrednih subjekata, uključujući i industrijske parkove.

U okviru projekta "**Podsticanje proizvodnje električne energije iz sopstvenih izvora i poboljšanje položaja kupca-proizvođača u Srbiji**" definisano je četrnaest preporuka, od kojih su neke prihvaćene ali smatramo da postoji dodatni prostor za unapređenje.

- ✓ Da se **ograničenje instalisane snage solarne elektrane za privredu** dodatno razmotri i **podigne sa 150kW na 1MW**, imajući u vidu da novi koncept aktivnog kupca neće moći da primene u istom kapacitetu sva privredna društva koja su zainteresovana da pređu na proizvodnju energije iz sopstvenih izvora.
- ✓ **Da uvede institut aktivnog kupca**, s obzirom da je najavljen od strane resornog Ministarstva kao model koji će biti primenjen na sve one koji žele da postave elektrane jače instalisane snage od 150kW (biće uveden u narednim izmenama Zakona o energetici).
- ✓ **Uzimajući u obzir sve specifičnosti stambenih zajednica** (koje po zakonu mogu steći status kupca-proizvođača, iako je u praksi tokom godinu i po dana registrovana samo jedna), nejasnoće oko toga kako se raspodeljuje proizvedena električna energija iz sopstvenih izvora između stanara zajednice, probleme oko postizanja dogovora za postavljanje panela, finansiranja istih, itd., **NALED je dao nekoliko predloga**: a) da se jasno propiše da **status kupca-proizvođača mogu steći i vlasnici posebnih delova u stambenim zgradama**, i to kroz mogućnost zaključivanja ugovora o zakupu krovnih površina; b) da se **uređaji potrebni za proizvodnju energije iz sopstvenih izvora mogu pribaviti i putem finansijskog lizinga**, dok se njihova otplata može realizovati preko sistema objedinjene naplate, kao npr. preko Infostana.
- ✓ Nakon sastanaka sa ključnim institucijama kao što je Elektrodistribucija Srbije (EDS), Elektroprivreda Srbije (EPS), Agencija za energetiku, Elektrotehnički fakultet, ministarstva nadležna za energetiku, finansije i infrastrukturu, utvrđeno je da postoje u praksi i slučajevi zloupotreba rezervacije kapaciteta na jednom mernom mestu, zbog čega se stvarni investitori u obnovljive izvore energije eliminišu, odnosno gube mogućnost da postave sopstvene elektrane. Stoga je jedna od **preporuka da se ove zloupotrebe spreče, kroz uvođenje obaveze polaganja depozita, odnosno pribavljanja bankarske garancije za objekte snage preko 500kW**.
- ✓ **Preporuke koje se tiču poreskog tretmana kupca-proizvođača su delimično prihvaćene** (deo preporuka, koji se odnosi na osnovicu za obračun PDV-a je prihvaćen kroz poslednje izmene Zakona o PDV-u) kao i predlog NALED-a za usklađivanje Zakona o naknadama za korišćenje javnih dobara, u delu koji se tiče naknade za energetska efikasnost a čije su izmene bile tokom maja na javnoj raspravi. **Preostalo je da se izvrši izmena Zakona o akcizama, u delu koji se odnosi na akcizu na električnu energiju za krajnju potrošnju**, a čije izmene se očekuju krajem ove godine. Na taj način će osnovica za obračun svih poreskih i neporeskih dažbina biti utrošena električna energija, a ne ukupno preuzeta električna energija od strane kupca-proizvođača. Najviše polemike u javnosti izazvale su upravo ove neusklađenosti načina obračuna koji tereti kupce-proizvođače, kao i različita tumačenja zakona i nerazumevanje koncepta kupca-proizvođača. Upravo zbog toga, **NALED je predložio jasno definisanje određenih instituta relevantnih za proizvođače energije iz sopstvenih izvora, a pre svega preciziranje pojma utrošene električne energije koja se obračunava kupcu-proizvođaču**.
- ✓ Date su i druge preporuke, poput **osnivanja energetske zajednice**, kojih do sada nema u našoj zemlji, a što bi moglo zaživeti kao **koncept kroz sprovođenje pilot projekata** u odabranim jedinicama lokalne samouprave.

Vlada Republike Srbije je početkom maja usvojila [Predlog Zakona o izmenama i dopunama Zakona o planiranju i izgradnji \(„Službeni glasnik RS“ br. 72/2009,9/2020 i 52/2021\)](#), u koji su integrirani predlozi Saveza u vezi nekoliko odredbi. Među najvažnijim izdvajaju se odredbe koje se odnose na preciziranje postupka za utvrđivanje prava na besplatnu konverziju građevinskog zemljišta, čime će biti rešena jedna od prioriternih preporuka Saveza. Ukidanjem naknade za konverziju otključaće se nekoliko hiljada lokacija i izgraditi nekoliko hiljada novih kvadrata, što će ubrzati građevinsku aktivnost u narednom periodu. Pored toga, novine navedenog zakonskog predloga tiču se i podsticanja zelene gradnje kroz koju se ostvaruje energetska efikasnost i sprečavaju negativni uticaji na životnu sredinu. Svi investitori koji budu gradili u skladu sa standardima zelene gradnje dobiće odgovarajući sertifikat i na taj način ostvariti pravo za umanjenje doprinosa za uređivanje građevinskog zemljišta od 10%. Usvojenim izmenama uvodi se sertifikat zelene gradnje za sve javne objekte i objekte preko 10.000 kvadrata, kao i energetske pasoše i zaštita građana, što će obavezati investitora da obezbedi osiguranje od štete trećim licima.

Investitor, izvođač radova i vlasnik parcele će snositi odgovornost u slučaju nelegalne gradnje, a naknadno pribavljena građevinska dozvola ih ne oslobađa odgovornosti. Takođe da bi investitor dobio upotrebnu dozvolu neophodno je da preda dokaze o kretanju građevinskog otpada. Sve napred navedene novine u zakonu doprinose sprečavanju nelegalne gradnje i rešavanju problema divljih deponija.

Zakonskim predlogom usvojena je mogućnost da republička inspekcija preuzme nadležnost od inspekcije jedinice lokalne samouprave, u slučaju kada postupak inspeksijskog nadzora ne bude završen u zakonom propisanom roku, a sve u cilju sprečavanja nelegalne gradnje i postizanja veće efikasnosti samog postupka, što je još jedna preporuka NALED-a.

Predlogom zakona je usvojena još jedna inicijativa NALED-ovog Saveza koja se tiče povećanja odgovornosti ovlašćenih lica u postupcima izdavanja akata za izgradnju i to kroz podnošenje prekršajnih prijava protiv odgovornih lica koja ne izdaju akta za izgradnju u zakonom propisanim rokovima. Takođe, propisuje se i da resorno ministarstvo preuzima nadležnost u slučajevima kada organ jedinice lokalne samouprave u zakonom propisanom roku ne postupi po zahtevu za izdavanje građevinske dozvole, kao i u svim drugim slučajevima „ćutanja administracije“.

Postupak izdavanja građevinskih dozvola (CEOP) se usvojenim zakonskim predlogom dodatno unapređuje kroz poboljšanje postojećih i uvođenjem novih funkcionalnosti, a naročito ePlana, postupka za izradu planske dokumentacije. Oba navedena sistema su inicijative NALED-a, odnosno Saveza za imovinu i investicije. Usvajanje izmena Zakona o planiranju i izgradnji od strane Narodne skupštine, očekuje se tokom jula.

Takođe, početkom juna Vlada Republike Srbije je usvojila [Predlog Zakona o izmenama i dopunama Zakona o energetici \(„Službeni glasnik RS“, br. 145/2014, 95/2018 – dr. zakon,](#)

[40/2021 i 35/2023 – dr. zakon](#)). Novine koju predviđa predlog zakona jeste obrazovanje Republičke komisije za energetske mreže kao samostalnog i nezavisnog organa koji će vršiti kontrolu operatora prenosnog sistema električne energije i operatora transportnog sistema prirodnog gasa. Republička komisija ima predsednika i četiri člana koje bira i razrešava Narodna skupština Republike Srbije, a na predlog Odbora Narodne skupštine nadležnog za energetiku.

Vlada RS je tokom drugog kvartala usvojila [Uredbu o utvrđivanju programa finansiranja aktivnosti i mera unapređenja energetske efikasnosti u 2023. godini \(„Službeni glasnik RS“ br. 29/2023\)](#) i [Uredbu o preuzimanju balansne odgovornosti i modelu ugovora o preuzimanju balansne odgovornosti \(„Službeni glasnik RS“ br. 45/2023\)](#), kojima su konačno omogućene prve eAukcije za vetar i solar, a za šta se Savez intenzivno zalagao tokom prethodne godine.

Republički geodetski zavod je u sklopu aktivnosti koje su usmerene na razvoj i digitalizaciju svojih usluga uveo i novi **Centralni informacioni sistem za katastar nepokretnosti za teritoriju grada Beograda**, kojim će se značajno unaprediti transparentnost, efikasnost i pouzdanost prenosa i promene vlasništva nad nepokretnostima. Novi sistem je integrisan sa ostalim sistemima Republičkog geodetskog zavoda i drugih državnih organa. Greške koje su se ranije dešavale poput pogrešnog imena, prezimena, JMBG-a ili pogrešnog broja parcele ili površine nepokretnosti, kroz novi sistem su praktično nemoguće, čime se u još većoj meri doprinosi pravnoj sigurnosti građana.

Ministarstvo privrede je u periodu od 19. juna do 10. jula sprovelo javne konsultacije o [Predlogu Zakona o upravljanju privrednim društvima koja su u vlasništvu Republike Srbije](#), koje su ponovo organizovane nakon povlačenja prethodnog predloga iz skupštinske procedure. Usvajanjem [Strategije državnog vlasništva i upravljanja privrednim subjektima koji su u vlasništvu Republike Srbije za period od 2021. do 2027. godine \(„Službeni glasnik RS“, br. 36/2021\)](#), javila se potreba definisanja novog pravnog okvira u oblasti upravljanja privrednim društvima. Novim zakonskim predlogom uveće se korporativno upravljanje u privrednim društvima koja su u vlasništvu Republike Srbije, sa ciljem unapređenja njihove efikasnosti, efektivnosti i transparentnosti u radu. Centralizovano vlasničko upravljanje nad takvim društvima sprovodiće Ministarstvo privrede.

Ministarstvo rudarstva i energetike objavilo je poziv za javnu raspravu na [Predlog Uredbe o utvrđivanju Integrisanog nacionalnog energetske i klimatskog plana Republike Srbije za period do 2030. godine uključujući perspektivu do 2050. godine](#), koja će trajati do 28. jula. Republika Srbija je u obavezi da izradi Integrisani nacionalni energetske i klimatski plan kojim će sve promene u energetici uskladiti sa pravcima i ciljevima promena u Evropskoj Uniji. Ovaj plan treba da pruži prikaz postojećeg stanja, ključnih politika i odgovarajućih mera u svih pet dimenzija Energetske unije koje obuhvataju: dekarbonizaciju, energetske efikasnost, energetske sigurnost, unutrašnje energetske tržište i istraživanje, inovacije i konkurentnost.

Hrana i poljoprivreda

Izmenom [Zakona o podsticajima u poljoprivredi i ruralnom razvoju \(„Službeni glasnik RS“, br. 10/2013, 142/2014, 103/2015, 101/2016, 35/2023\)](#) definisano je da se postupak za ostvarivanje prava na podsticaje pokreće i vodi elektronski, putem softverskog rešenja eAgrar. Uprava za agrarna plaćanja je nadležna za funkcionisanje softverskog rešenja eAgrar. Usvajanjem novih pravilnika omogućeno je podnošenje zahteva za ostvarivanje prava na podsticaje elektronskim putem, kroz softversko rešenje eAgrar. Razmena dokumenata i podnesaka za ostvarivanje prava na podsticaje se takođe vrše elektronskim putem. U pitanju su sledeći pravilnici:

- [Pravilnik o uslovima i načinu ostvarivanja prava na podsticaje u stočarstvu za krave za uzgoj teladi za tov \(„Službeni glasnik RS“, br. 27/2023\)](#)
- [Pravilnik o uslovima i načinu ostvarivanja prava na podsticaje u stočarstvu za kvalitetna priplodna grla \(„Službeni glasnik RS“, br. 29/2023, 32/2023\)](#)
- [Pravilnik o uslovima i načinu ostvarivanja prava na podsticaje u stočarstvu za tov junadi, tov svinja, tov jagnjadi i tov jaradi \(„Službeni glasnik RS“, br. 32/2023\)](#)
- [Pravilnik o uslovima i načinu ostvarivanja prava na podsticaje u stočarstvu po košnici pčela \(„Službeni glasnik RS“, br. 34/2023\).](#)

[Uredbom o određivanju kriterijuma za dodelu podsticaja radi privlačenja direktnih ulaganja u oblasti proizvodnje prehrambenih proizvoda \(„Službeni glasnik RS“, br. 1/2019, 23/2023, 39/2023\)](#) bliže su uređeni kriterijumi, uslovi i način privlačenja direktnih ulaganja u oblasti proizvodnje prehrambenih proizvoda i vođenje evidencije o odobrenim podsticajima. Sredstva se mogu dodeliti za investicione projekte u oblasti proizvodnje prehrambenih proizvoda, čija je minimalna vrednost 2 miliona evra i kojima se obezbeđuje zapošljavanje najmanje 30 novih zaposlenih na neodređeno vreme povezanih sa investicionim projektom.

[Uredbom o finansijskom davanju poljoprivrednim gazdinstvima za poljoprivrednu proizvodnju biljnih kultura u 2023. godini \(„Službeni glasnik RS“, br. 27/2023, 43/2023\)](#), direktna davanja po hektaru povećana su na 18.000 dinara u odnosu na prethodnih 9.000 dinara.

U toku je proces **izmena i dopuna Zakona o trgovini**, a predstavnici IK NALED-a su članovi Radne grupe, koja priprema Nacrt Zakona. Tokom drugog kvartala 2023. godine članovi Saveza za hranu i poljoprivredu i Saveza za fer konkurenciju dostavili su svoje komentare na Nacrt zakona o trgovini koji su razmatrani na sastancima Radne grupe. Usvajanje ovog propisa se očekuje nakon održavanja Javne rasprave, u trećem kvartalu ove godine.

Zdravstvo

Krajem aprila Ministarstvo zdravlja je donelo novi [Pravilnik o sadržaju i obimu prava na zdravstvenu zaštitu iz obaveznog zdravstvenog osiguranja i o participaciji za 2023. godinu \(„Sl. glasnik RS”, br. 34/2023\)](#), koji uređuje sadržaj i obim prava na zdravstvenu zaštitu iz obaveznog zdravstvenog osiguranja za pojedine vrste zdravstvenih usluga i pojedine vrste bolesti i povreda, procenat plaćanja cene zdravstvene usluge, procenat plaćanja osiguranog lica do punog iznosa cene zdravstvene usluge, kao i način i uslove za naplaćivanje participacije u 2023. godini. Novim izmenama, između ostalog, je omogućeno finansiranje o trošku RFZO leka za upotrebu, pri čemu ta upotreba nije sadržana u dozvoli za stavljanje leka u promet (off-label). Drugim rečima, pacijentima su dostupni, na teret troškiva RFZO, lekovi koji nisu registrovani za određenu bolest ili starosnu kategoriju, a stručno naučno iskustvo pokazuje njihovu bezbednu i efikasnu primenu i u tim slučajevima.

Shodno izmenama Pravilnika o sadržaju i obimu prava na zdravstvenu zaštitu iz obaveznog zdravstvenog osiguranja i o participaciji za 2023. godinu dopunjen je i [Pravilnik o ugovaranju zdravstvene zaštite iz obaveznog zdravstvenog osiguranja sa davaocima zdravstvenih usluga za 2023. godinu \(„Sl. glasnik RS”, br. 143/2022, 28/2023, 42/2023\)](#). Na taj način obezbeđena je naknada zdravstvenim ustanovama, koje obavljaju delatnost na sekundarnom i tercijarnom nivou zdravstvene zaštite, kako za lekove za upotrebu koja nije sadržana u dozvoli za stavljanje leka u promet (off-label), tako i za lekove koji nisu na listi lekova. Ovim dopunama je Pravilnik proširen i u pogledu vrste ugovora koje zdravstvene ustanove u javnoj svojini mogu da zaključe.

Tokom drugog kvartala, započet je rad na izmeni [Zakona o zdravstvenoj dokumentaciji i evidencijama u oblasti zdravstva](#), u kome NALED učestvuje kroz Radnu grupu za izmenu regulatornog okvira sa ciljem uspostavljanja i primene eKartona, koji će objediniti sve dostupne zdravstvene podatke o pacijentu i omogućiti lekarima brži i efikasniji pristup navedenim podacima. Izmene će doprineti unapređenju kvaliteta zdravstvene zaštite kroz bolje upravljanje zdravstvenom dokumentacijom, osiguraće da se svi zdravstveni podaci pacijenata čuvaju na siguran i pouzdan način, uz obezbeđivanje zaštite i bezbednosti podataka o ličnosti.

Zaštita životne sredine

[Zakon o upravljanju otpadom \(„Službeni glasnik RS”, br. 36/2009, 88/2010, 14/2016, 95/2018 - dr. zakon i 35/2023\)](#) je prošao skupštinsku proceduru 28. aprila 2023. godine. Izmenama i dopunama Zakona o upravljanju otpadom u nacionalno zakonodavstvo preneto je niz odredaba iz EU zakonodavstva koje se odnose na princip cirkularne ekonomije, koji promoviše upotrebu otpada kao resursa. Kako su pojedine odredbe dodatno precizirane, očekuje se

efikasnija primena propisa od strane privrednih subjekata, kao i zaštita prirodnih resursa i korišćenje otpada kao isplativijeg resursa.

Vlada Republike Srbije, na sednici održanoj 6. aprila 2023. godine, donela je [Uredbu o utvrđivanju Plana upravljanja vodama na teritoriji Republike Srbije do 2027. godine \("Službeni glasnik RS", br. 33/2023\)](#). Plan upravljanja vodama je osnovni instrument za implementaciju principa Okvirne direktive o vodama Evropske unije i predstavlja strateški okvir za integralno upravljanje vodama. Planom je definisano da do 2027. godine započne čak 25 prioriternih projekata u oblasti komunalnih otpadnih voda (ukupni procenjeni troškovi iznose 1,3 mlrd evra), kao i 81 prioretnih projekata koji se odnose na vodu za piće (ukupni procenjeni troškovi iznose 0,5 mlrd evra).

Vlada Republike Srbije je na sednici 25. maja 2023. godine donela [Uredbu o vrstama podataka, organima i organizacijama i drugim fizičkim i pravnim licima koja dostavljaju podatke za izradu nacionalnog inventara gasova sa efektom staklene bašte \("Službeni glasnik RS", br. 43/2023\)](#). Uredba definiše oblasti za koje organi i organizacije dostavljaju podatke: oblast energetike, saobraćaja, industrijskih procesa i procesne emisije. U okviru oblasti procesne emisije podaci se dostavljaju za: proizvodnju iz mineralnih materijala, hemijsku industriju, proizvodnju metala, ne-energetske proizvode iz goriva i upotrebe rastvarača, elektronsku industriju, proizvodnju proizvoda koji služe kao supstitut za supstance koje oštećuju ozonski omotač, električne uređaje, proizvodnju i upotrebu SF6 i PCFs za vojne svrhe, proizvodnju i upotrebu N2O za medicinsku primenu i pogonsko gorivo, proizvodnju papira i celuloze i proizvodnju hrane i pića.

SPROVOĐENJE PREPORUKA SIVE KNJIGE

Poseban segment Kvartalnog izveštaja posvećen je monitoringu rešavanja preporuka iz Regulatorne biblije NALED-a. Siva knjiga je redovna godišnja publikacija koja identifikuje ključne administrativne probleme privrede u Srbiji i daje konkretne predloge Vladi i nadležnim institucijama za njihovo rešavanje. Jubilarno, 15. izdanje Sive knjige sadrži 100 odabranih preporuka članova NALED-a i šire stručne javnosti za smanjenje administrativnog opterećenja i unapređenje poslovnog ambijenta.

Tokom drugog kvartala, usvajanjem Zakona o podsticajima u poljoprivredi i ruralnom razvoju rešena je preporuka iz Sive knjige 15 koja se odnosi na uvođenje softverskog rešenja eAgrar, odnosno elektronskog registra poljoprivrednih gazdinstava i podsticaja (**preporuka 7.1**).

Kao i tokom prvog kvartala, u periodu april – jun zaposleni i članovi NALED-a su radili na izmenama propisa čije usvajanje će doprineti delimičnom ili potpunom rešenju preporuka, i to prvenstveno u oblasti zdravstva, javnih nabavki i zaštite životne sredine.

Formiranjem dve Radne grupe u oblasti zdravstva, sa fokusom na uspostavljanju eKartona, nastavljen je rad na realizaciji preporuke o uspostavljanju jedinstvenog eKartona i centralne evidencije materijalnih resursa u zdravstvu (**preporuka 3.2**).

Takođe, kroz izmene Zakona o javnim nabavkama planirano je uvođenje obavezne primene drugih kriterijuma, osim cene za ostale predmete javnih nabavki u koje spadaju i usluge intelektualnog karaktera i uvođenje zelenih javnih nabavki, čime će biti rešene dve preporuke iz Sive knjige 15 (**preporuke 1.6 i 1.7**).

Pored toga, NALED kao član Radne grupe za izradu Predloga strategije zaštite životne sredine sa akcionim planom radi na rešavanju preporuke u oblasti zaštite životne sredine, a koja se odnosi na vezivanje cene odvoženja otpada za količinu otpada (**preporuka 8.7**), jer dosadašnji sistem gde se mesečna cena odvoženja komunalnog otpada određuje isključivo po kvadratnom metru zatvorenog poslovnog prostora i otvorenog poslovnog prostora koji je u funkciji obavljanja poslovne delatnosti, destimuliše privredna društva da smanje proizvodnju otpada i da primenjuju koncept cirkularne ekonomije u svom poslovanju.

ANEKS – LISTA USVOJENIH PROPISA U II KVARTALU

Porezi i neporeske dažbine

- [Akcioni plan za sprovođenje Programa za suzbijanje sive ekonomije 2023-2024 \(„Sl. glasnik RS“, br. 46/2023\)](#)
- [Uredba o ograničenju visine cena derivata nafte \(„Sl. glasnik RS“, br. 15/2023, 25/2023, 34/2023, 43/2023, 54/2023\)](#)
- [Uredba o privremenoj meri ograničavanja cene gasa i nadoknadi razlike u ceni prirodnog gasa nabavljenog iz uvoza ili proizvedenog u Republici Srbiji u slučaju poremećaja na tržištu prirodnog gasa \(„Sl. glasnik RS“, br. 34/2023\)](#)
- [Pravilnik o elektronskom fakturisanju \(„Sl. glasnik RS“, br. 47/2023\)](#)
- [Pravilnik o određivanju carinskih organa za carinjenje određenih vrsta robe ili sprovođenje određenih postupaka \(„Sl. glasnik RS“, br. 79/2021, 83/2021, 54/2022, 67/2022, 139/2022, 32/2023\)](#)
- [Odluka o adekvatnosti kapitala \(„Sl. glasnik RS“, br. 103/2016, 103/2018, 88/2019, 67/2020, 98/2020, 137/2020, 59/2021, 67/2022, 137/2022, 48/2023\)](#)
- [Odluka o uslovima i načinu obavljanja menjačkih poslova \(„Sl. glasnik RS“, br. 84/2018, 86/2018, 53/2020, 32/2022, 67/2022, 39/2023\)](#)
- [Odluka o bližim uslovima i načinu vršenja kontrole menjačkog poslovanja \(„Sl. glasnik RS“, br. 84/2018, 34/2022, 47/2022, 39/2023\)](#)

Radno pravo, preduzetništvo i inovacije

- [Zakon o bezbednosti i zdravlju na radu \(„Sl. glasnik RS“, br. 35/2023\)](#)
- [Uredba o utvrđivanju Programa podsticanja razvoja preduzetništva kroz finansijsku podršku za početnike u poslovanju i mlade u 2023. godini \(„Sl. glasnik RS“, br. 43/2023\)](#)
- [Uredba o utvrđivanju programa podsticanja preduzetništva kroz razvojne projekte u 2023. godini \(„Sl. glasnik RS“, br. 43/2023\)](#)
- [Uredba o utvrđivanju Programa podrške malim preduzećima za nabavku opreme u 2023. godini \(„Sl. glasnik RS“, br. 45/2023\)](#)
- [Uredba o utvrđivanju programa podrške unapređenju razvoja izrazito nedovoljno razvijenih opština \(jedinice lokalne samouprave iz četvrte grupe\) za 2023. godinu \(„Sl. glasnik RS“, br. 52/2023\)](#)

- [Uredba o utvrđivanju Programa podsticanja razvoja preduzetništva kroz finansijsku podršku za početnike u poslovanju i mlade u 2023. godini \(„Sl. glasnik RS“, br. 43/2023\)](#)
- [Uredba o utvrđivanju Programa podrške malim preduzećima za nabavku opreme u 2023. godini \(„Sl. glasnik RS“, br. 45/2023\)](#)

Digitalizacija

- [Zakon o elektronskim komunikacijama \(„Sl. glasnik RS“, br. 35/2023\)](#)
- [Program razvoja elektronske uprave u Republici Srbiji za period 2023-2025. godine sa Akcionim planom za njegovo sprovođenje \(„Sl. glasnik RS“, br. 33/2023\)](#)

Javne nabavke

U ovoj oblasti nije donet nijedan propis.

Imovina, investicije i energetika

- [Zakon o korišćenju obnovljivih izvora energije \(„Sl. glasnik RS“, br. 40/2021 i 35/2023\)](#)
- [Uredba o utvrđivanju programa finansiranja aktivnosti i mera unapređenja energetske efikasnosti u 2023. godini \(„Sl. glasnik RS“, br. 29/2023\)](#)
- [Uredba o preuzimanju balansne odgovornosti i modelu ugovora o preuzimanju balansne odgovornosti \(„Sl. glasnik RS“, br. 45/2023\)](#)
- [Uredba o uslovima isporuke i snabdevanja prirodnim gasom \(„Sl. glasnik RS“, br. 49/2022, 32/2023\)](#)
- [Uredba o tržišnoj premiji i FID-in tarifi \(„Sl. glasnik RS“, br. 45/2023\)](#)

Hrana i poljoprivreda

- [Zakon o podsticajima u poljoprivredi i ruralnom razvoju \(„Sl. glasnik RS“, br. 10/2013, 142/2014, 103/2015, 101/2016, 35/2023\)](#)
- [Uredba o raspodeli podsticaja u poljoprivredi i ruralnom razvoju u 2023. godini \(„Sl. glasnik RS“, br. 8/2023, 21/2023, 27/2023, 42/2023, 52/2023, 55/2023\)](#)
- [Uredba o finansijskom davanju poljoprivrednim gazdinstvima za poljoprivrednu proizvodnju biljnih kultura u 2023. godini \(„Sl. glasnik RS“, br. 27/2023, 43/2023\)](#)
- [Uredba o vanrednoj interventnoj meri podrške proizvođačima konditorskih proizvoda za otkup mleka u prahu \(„Sl. glasnik RS“, br. 21/2023, 27/2023, 29/2023, 42/2023\)](#)
- [Uredba o ograničenju visine cena životnih namirnica \(„Sl. glasnik RS“, br. 43/2023\)](#)
- [Uredba o utvrđivanju Programa izvođenja radova na zaštiti, uređenju i korišćenju poljoprivrednog zemljišta za 2023. godinu \(„Sl. glasnik RS“, br. 39/2023\)](#)
- [Uredba o utvrđivanju Godišnjeg programa mera za sprovođenje odgajivačkog programa za 2023. godinu \(„Sl. glasnik RS“, br. 39/2023\)](#)
- [Uredba o utvrđivanju kriterijuma za dodelu podsticaja radi privlačenja direktnih ulaganja u oblasti proizvodnje prehrambenih proizvoda \(„Sl. glasnik RS“, br. 1/2019, 23/2023, 39/2023\)](#)
- [Uredba o utvrđivanju Godišnjeg programa razvoja savetodavnih poslova u poljoprivredi za 2023. godinu \(„Sl. glasnik RS“, br. 21/2023, 42/2023\)](#)

- [Zaključak o usvajanju IPARD programa za Republiku Srbiju za period 2014 – 2020. godine \(„Sl. glasnik RS“, br. 30/2016, 84/2017, 20/2019, 55/2019, 38/2021, 27/2023\)](#)
- [Pravilnik o uslovima i načinu ostvarivanja prava na podsticaje u stočarstvu za krave za uzgoj teladi za tov \(„Sl. glasnik RS“, br. 27/2023\)](#)
- [Pravilnik o utvrđivanju Programa mere zaštite zdravlja bilja za 2023. godinu \(„Sl. glasnik RS“, br. 27/2023\)](#)
- [Pravilnik o dostavljanju podataka u sektoru šećera \(„Sl. glasnik RS“, br. 27/2023\)](#)
- [Pravilnik o uslovima i načinu ostvarivanja prava na podsticaje u stočarstvu za kvalitetna priplodna grla \(„Sl. glasnik RS“, br. 29/2023, 32/2023\)](#)
- [Pravilnik o uslovima i načinu ostvarivanja prava na podsticaje u stočarstvu na tov junadi, tov svinja, tov jagnjadi i tov jaradi \(„Sl. glasnik RS“, br. 32/2023\)](#)
- [Pravilnik o uslovima i načinu ostvarivanja prava na podsticaje u stočarstvu po košnici pčela \(„Sl. glasnik RS“, br. 34/2023\)](#)
- [Pravilnik o kvalitetu usitnjenog mesa, poluproizvoda od mesa i proizvoda od mesa \(„Sl. glasnik RS“, br. 50/2019, 34/2023\)](#)

Zdravstvo

- [Uredba o Planu mreže zdravstvenih ustanova \(„Sl. glasnik RS“, br. 5/2020, 11/2020, 52/2020, 88/2020, 62/2021, 69/2021, 74/2021, 95/2021, 43/2023\)](#)
- [Pravilnik o sadržaju i obimu prava na zdravstvenu zaštitu iz obaveznog zdravstvenog osiguranja i o participaciji za 2023. godinu \(„Sl. glasnik RS“, br. 34/2023\)](#)
- [Pravilnik o uslovima i načinu upućivanja osiguranih lica na lečenje u inostranstvo \(„Sl. glasnik RS“, br. 81/2020, 34/2023\)](#)
- [Pravilnik o utvrđivanju Spiska psihoaktivnih kontrolisanih supstanci \(„Sl. glasnik RS“, br. 40/2023\)](#)
- [Pravilnik o ugovaranju zdravstvene zaštite iz obaveznog zdravstvenog osiguranja sa davaocima zdravstvenih usluga za 2023. godinu \(„Sl. glasnik RS“, br. 143/2022, 28/2023, 42/2023\)](#)
- [Pravilnik o najvišem iznosu naknada troškova za medicinsko-tehnička pomagala koja se izdaju na teret sredstava obaveznog zdravstvenog osiguranja \(„Sl. glasnik RS“, br. 134/2022, 16/2023, 25/2023, 47/2023\)](#)
- [Pravilnik o Nomenklaturi zdravstvenih usluga na sekundarnom i tercijarnom nivou zdravstvene zaštite \(„Sl. glasnik RS“, br. 70/2019, 154/2020, 77/2021, 110/2022, 52/2023\)](#)
- [Pravilnik o Nomenklaturi laboratorijskih zdravstvenih usluga na primarnom, sekundarnom i tercijarnom nivou zdravstvene zaštite \(„Sl. glasnik RS“, br. 70/2019, 87/2020, 102/2020, 124/2020, 139/2020, 36/2021, 59/2021, 115/2022, 17/2023, 32/2023, 54/2023\)](#)
- [Pravilnik o cenama laboratorijskih zdravstvenih usluga na primarnom, sekundarnom i tercijarnom nivou zdravstvene zaštite \(„Sl. glasnik RS“, br. 132/2021, 134/2022, 16/2023, 44/2023, 54/2023\)](#)

- [Pravilnik o Listi lekova koji se propisuju i izdaju na teret sredstava obaveznog zdravstvenog osiguranja \(„Sl. glasnik RS”, br. 40/2022, 144/2022, 40/2023, 57/2023\)](#)

Zaštita životne sredine

- [Zakon o upravljanju otpadom \("Službeni glasnik RS", br. 36/2009, 88/2010, 14/2016, 95/2018 - dr. zakon i 35/2023\)](#)
- [Uredba o utvrđivanju Plana upravljanja vodama na teritoriji Republike Srbije do 2027. godine \("Službeni glasnik RS", br. 33/2023\)](#)
- [Uredba o vrstama podataka, organima i organizacijama i drugim fizičkim i pravnim licima koja dostavljaju podatke za izradu nacionalnog inventara gasova sa efektom staklene bašte \("Službeni glasnik RS", br. 43/2023\)](#)
- [Uredba o uslovima i kriterijumima usklađenosti državne pomoći za ulaganje u sektore od značaja za dostizanje nulte stope emisije gasova sa efektom staklene bašte \("Sl. glasnik RS", br. 45/2023\)](#)
- [Uredba o proglašenju specijalnog rezervata prirode „Uvac“ \("Sl. glasnik RS", br. 27/2023\)](#)
- [Uredba o proglašenju Spomenika prirode „Dubočka pećina – Gaura Mare” \("Sl. glasnik RS", br. 52/2023\)](#)

2023 NALED

Makedonska 30/VII, 11000 Beograd, Srbija

www.naled.rs, naled@naled.rs

Sva prava zadržana.

Ovim se daje dozvola za korišćenje, kopiranje i distribuciju sadržaja ovog dokumenta isključivo u neprofitne svrhe i uz odgovarajuće naznačenje imena, odnosno priznavanje autorskih prava NALED-a. Analize, tumačenja i zaključci izneti u ovom dokumentu ne moraju nužno reflektovati stavove predstavnika Izvršnog ili Upravnog odbora NALED-a. Svi naponi su učinjeni kako bi se osigurala pouzdanost, tačnost i ažurnost informacija iznetih u ovom dokumentu. NALED ne prihvata bilo kakav oblik odgovornosti za eventualne greške sadržane u dokumentu ili nastalu štetu, finansijsku ili bilo koju drugu, proisteklu iz ili u vezi sa korišćenjem ovog dokumenta.